

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ АВТОМОБІЛЬНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ВАНТАЖІВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В публікації наведено загальну характеристику шляхів підвищення ефективності автомобільних перевезень на рівні автотранспортного підприємства на прикладі сільськогосподарських вантажів.

Ключові слова: перевезення, вантаж, ефективність, транспортний засіб.

Abstract

The publication provides a general description of ways to improve the efficiency of road transportation at the level of a motor vehicle enterprise using the example of agricultural cargo.

Key words: transportation, cargo, efficiency, vehicle.

На сьогодні автомобільний транспорт перетворився на один із основних та найбільш поширених видів вантажного транспорту країни. Він широкого обслуговує транспортні потреби всього населення, як окремого регіону, так і країни в цілому. Він широко застосовується у всіх галузях народного господарства.

Роль транспорту в сільськогосподарському виробництві важко переоцінити. Автомобільний транспорт є з'єднуючою ланкою в єдиному технологічному ланцюгу агропромислового виробництва. Забезпечуючи матеріальні потоки різноманітних виробничих ресурсів, проміжної і кінцевої сільськогосподарської продукції на всіх стадіях і етапах її виробництва, транспорт є інтегратором виробничої діяльності сільськогосподарських, переробних та обслуговуючих підприємств [1].

Як показує досвід, раціональна організація перевезень сільськогосподарських вантажів є однією з найважливіших складових частин розвитку економіки країни. У загальному обсязі сільськогосподарських робіт транспортні процеси займають до 35 % усіх витрат праці на обробіток сільськогосподарських культур, а за витратами енергії – до 40 % [1]. Транспортні витрати складають близько 20 ... 25 % витрат, що впливають на собівартість найважливіших видів сільськогосподарської продукції [3].

У зв'язку з широкою номенклатурою сільськогосподарських вантажів господарствам необхідно мати, відповідно, і широку номенклатуру спеціалізованих транспортних засобів, які розрізняються за призначенням, типорозмірами, робочим обладнанням, ходовою частиною тощо. Істотний недолік таких засобів – необхідність застосування їх тільки для перевезення певних вантажів, що призводить до великих простоїв і низької ефективності використання дорогої техніки.

При транспортуванні вантажів виконують детальний добовий аналіз з моніторингом подорожніх листів, донесень диспетчера, доповідей. Це дозволяє вивчити:

- якість оперативного планування;
- рівень виконання заданих обсягів перевезень вантажів автомобільним транспортом за останні 24 години, за місяць;
- дотримання оперативного плану по найбільш важливим замовленням;
- дотримання графіків;
- причини, що призвели до зривів поставлених керівництвом завдань, простоїв, передчасних повернень з лінії, порушення маршрутів, випадків ДТП.

Одним з головних інструментів досягнення кращих результатів в роботі підприємства по автомобільних перевезеннях є економія палива і мастильних матеріалів. Витрата залежить від багатьох факторів. Зокрема, це марка транспортного засобу, термін служби автомобіля, час року, маршрут. Не менше значення має справність і самого транспорту, його вузлів і систем, правильний вибір маршруту, професіоналізм водія. Економія в цій області дозволяє скоротити витрати на 15%.

Ще один спосіб підвищити показники результативності – збільшити прибуток з одиниці транспортного засобу [2]. Для цього на підприємстві поділяють обов'язки логістичної і експлуатаційної служби. Так, на перший відділ покладається завдання зі збору заявок, планування маршрутів,

узгодження часу доставки, контроль якості виконання поставлених завдань. Експлуатаційна служба відповідає за своєчасність і швидкість перевезення вантажів автомобільним транспортом, дотримання запланованого рівня експлуатаційних витрат, подачу транспорту до зазначеного в договорі часу і ін.

Ефективним кроком вважається ведення достовірного первинного обліку. Для цього раціонально впроваджувати інформаційні системи. Такі програми зберігають великий обсяг інформації, вони дозволяють користуватися введеними даними всім підрозділам підприємства, які мають відповідний допуск.

Слід подбати про справний технічний стан автомобільного парку. Це важливо не тільки для економії пального, а й щоб не зривати терміни доставки вантажів через постійні поломки транспорту.

Перед керівництвом підприємства, яке здійснює транспортний процес перевезення вантажів, виникає завдання щодо підвищення показників ефективності автомобільних перевезень. З вирішенням такого завдання на підприємстві реалізуються також і наступні управлінські функції:

- планування - поточне, на перспективу;
- аналіз діяльності підприємства;
- правильна організація роботи, що передбачає в тому числі і дотримання заходів безпеки, плановий технічний сервіс, регулярний огляд парку рухомого складу;
- оптимізація і контроль виконання робіт на всіх рівнях.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Керничний Б. Я. Інноваційні шляхи підвищення ефективності використання автомобільного важкоवाгового транспорту (на прикладі організації сезонних перевезень сільськогосподарських вантажів). *Збірник наукових праць Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна «Проблеми економіки транспорту»*, 2016, вип. 11. С. 31-36.

2. Кунда Н. Т. Організація міжнародних автомобільних перевезень :навч. посіб. для студентів напряму «Транспортні технології» вищих навчальних закладів. Київ : Видавничий Дім «Слово». 2010. - 464 с.

3. Особливості організації перевезень сільськогосподарських вантажів [Електронний ресурс]. URL: http://ni.biz.ua/12/12_20/12_204930_osobennosti-organizatsii-perevozok-selskohozyaystvennih-gruzov.html

4. Кашканов В.А., Мельник В.В. Проблеми транспортної логістики вантажних перевезень в Україні Матеріали XVI-ої Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні технології та перспективи розвитку автомобільного транспорту», 23-25 жовтня 2023 року, м. Вінниця, ВНТУ. 396с. С. 165-168. https://atm.vntu.edu.ua/konf/Zbirnyk_STPR_AT_2023.pdf

Кокуца Максим Ігорович – магістрант групи 1АТ-22м, Вінницький національний технічний університет, e-mail: drimax777@gmail.com

Kokutsa Maksym – magistrant, group 1AT-22m, Vinnitsa National Technical University, e-mail: drimax777@gmail.com